

حزب‌اللهی‌ها باید با جوانان معترض، اُلفت بگیرند

حجت‌الاسلام‌والمسلمین محمد جواد ن ظافت، عضو شورای عالی حوزه علمیه مشهد مقدس در گفت‌وگو با خراسان از لوازم و مقدمات «جهاد تبیین»

سخن می‌گوید و بر ضرورت آغاز «نهضت‌ار تباط» با جوانان و نوجوانان تأکید می‌کند

بزرگواران ما، این دوستان عزیز انقلابی، به جای این که مدام در فضای مجازی برای هم‌ویدئو بفرستند، تحلیل بدهند و نظریه‌پردازی نکنند یا غر بنزنند و اوایل بگویند، بیایند کف میدان و با این قشر جوان که دچار شبهه و ابهاماتی شده است، ارتباط صمیمانه برقرار کنند. کافی است که اصول ارتباط مؤثر را یاد بگیرند، چه‌ره‌ای گشاده داشته باشند، سلام کنند و لیخن‌د بزنند، اهل احسان باشند، اهل اطعام باشند و به‌پسندِ حلال نوجوانان و جوانان توجه کنند

ومی‌گویند او که همه‌اش گوش می‌دهد، اصلاً سراپا گوش است، بگو که او گوش خوبی برای شماس‌ت. گوش باشیم برای جوانان و نوجوانان، بگذاریم حرف بزنند، انصاف داشته باشیم، انتقادات و اشتباهات را بپذیریم؛ از همه مهم تر، آن‌ها را به اتهام‌زدن انقلاب بودن، تکفیر و تفسیق نکنیم. این‌ها مقدمه ایجاد یک ارتباط مؤثر است، مقدمه ایجاد خوش‌بینی است.

بعضی‌ها معتقدند که تبیین قولی را باید هر چه زودتر شروع کرد و ابهامات را از بین برد و این را رویکرد مؤثری می‌دانند. شما به مراحل مقدم‌ماتی برای ورود به بحث تبیین عملی اشاره کردید. فکر می‌کنید زمان ورود به گفت‌وگو و صحبت با این افراد، کی و کجاست؟

نکته مهمی است. اما باید توجه داشته باشید بعد از طی مراحل که عرض کردم، تازه نوبت به این می‌رسد که گفت‌وگو را شروع کنیم. تازه این شروع گفت‌وگو هم، آدابی دارد. رسول خدا(ص) فرمود: «أَنَا مَعَاشِرُ الْأَنْبِيَاءِ أَمِرْنَا أَنْ نَكَلَّمَ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عَقُولِهِمْ» (بحار الانوار، ج ۹، ص ۱۴۰) ما انبیای الهی مأموریم که با آدم‌ها به اندازه فهم و درک آن‌ها گفت‌وگو کنیم. باید بدانید طرف مقابل چه چیزی را قبول دارد؟ این مقبولیت در چه سطحی است؟ باید از محک‌مات شروع کرد، باید از مشترکات شروع کرد، از آن‌چه که آن‌ها قبول دارند. عجله هم نباید داشت، باید در این تأثیرگذاری، تدریج را در نظر گرفت. باید اجماعی صحبت کرد؛ مثلاً یکی از مباحثی که می‌شود به آن اتکا داشته باشیم، همین بحث ایرانی بودن یا مقبولیت اصل انقلاب است. حالا ممکن است یکی بیاید و بگوید که فلان شخصیت انقلاب را قبول ندارد، خوب نداشته باشد؛ سر شخصیت‌ها نباید بحث کرد، باید به سراغ صحبت در باره اصل انقلاب رفت؛ این که ما قبل از انقلاب کجا بودیم و بعد از آن به کجا رسیدیم؟ اکنون چه ایرادهایی داریم و در آینده باید چه‌اهدافی را تحقق بخشیم. این‌ها الزاماتی است که به نظر م باید در موضوع شروع جهاد تبیین برای نوجوانان و جوانان، مدنظر قرار داد.

نخستین لازم‌ه‌رود به بحث «جهاد تبیین» برای جوانان و نوجوانان، اعتمادسازی است؛ باید اعتمادسازی صورت بگیرد. الان برخی هستند که به ما اعتماد ندارند؛ شما هر سندی را هم که رو کنید، می‌گویند کار خودشان است؛ یک نوع خوش‌باوری به رسانه‌های بیگانه در میان بعضی از افراد جامعه ما به وجود آمده است؛ این‌ها رسانه‌های خودی را قبول ندارند. این بی‌اعتمادی به مراکز اطلاع‌رسانی خودی و خوش‌باوری به رسانه‌های بیگانه را باید از بین برد. راهش چیست؟ راهش تمسک به اخلاق محمدی است؛ آن خُلُق را باید احیا و استفاده از آن، ارتباط برقرار کرد

جواد نوائیان رودسری – باز هم بیان دغدغه رهبر انقلاب در باره ضرورت توجه به جهاد تبیین و این بار، تأکید بر لزوم پرداختن به این مقوله مهم در میان جوانان و نوجوانان. چهارشنبه هفته قبل بود که ایشان، در دیدار با دانش‌آموزان، ضمن بیاناتی تفصیلی، به این دغدغه همیشگی نیز، اشاره کردند و گفتند: «این حقیقت را هم‌چنان که ما می‌فهمیم، دشمن هم می‌فهمد؛ دشمن هم می‌فهمد که چشم و گوش جوان امروز باز است، حواسش جمع است، هوشمند است. قابل تحلیل است؛ چه کار می‌کند؟ دشمن که بیکار نمی‌ماند؛ دشمن برای این که این حالت جوان ما را خنثی کند، شروع می‌کند محتوای ذهنی برای جوان درست کردن؛ این حجم عظیم دروغ‌ها در شبکه‌های مجازی به خاطر این است. این همه دروغ، این همه خلاف واقع، این همه حرف‌های انحرافی، این همه تهمت، برای این است که دشمن برای این ذهن فعال محتوا درست کند. این که من مدام می‌گویم «جهاد تبیین، جهاد تبیین» برای این است. محتوای شما درست کنید؛ به مسئولان دارم می‌گویم، مسئولان رسانه‌ها، مسئولان امور ارتباطات. قبل از این که دشمن، محتوای غلط و انحرافی و دروغ درست کند، شما محتوای دارای حقیقت و صحیح را درست کنید، انتقال بدهید به ذهن جوان‌ها؛ دشمن مشغول این کار است... مسئولان باید احساس مسئولیت کنند، بدانند که چرا دشمن روی فلان کلمه، روی فلان اسم حساس است و می‌داند آن را و چرا این همه حجم دروغ را در فضای مجازی منتشر می‌کند و علاج کنند، مقابله کنند؛ این [وظیفه] مسئولان. خود شما جوان‌ها هم وظیفه دارید، خود شما باید احساس مسئولیت کنید. بیایستی احساس مسئولیت کنید برای این که نتوانید تشخیص بدهید حقیقت را از دروغ. توجه به جهاد تبیین، در واقع بسترسازی برای حرکت به سوی جامعه‌ای آرمانی است؛ جامعه‌ای که می‌تواند مرزهای محدودیت را بشکند، از دام‌های دشمنان عبور کند و به نقطه‌نهایی و هدف‌غایی خود که همان تعالی دنیوی و اخروی است، برسد. بدیهی است که برای چنین امر مهم و قابل توجهی، به لوازم مخصوصی نیازمندیم. عبور از این جاده طولانی و دشوار و در عین حال، راهبردی و تعیین‌کننده، تنها زمانی میسر است که شناخت صحیح و طرحی مبتنی بر معرفت وجود داشته باشد. ورودی گذار به چنین عرصه‌ای، اگر نتیجه عکس نداشته باشد، بی‌گمان سبب ساز هدر رفت هنگفت سرمایه‌های مادی و معنوی است. موضوعی که نمی‌توان و نباید به آن بی‌تفاوت بود و از کنار سهل‌انگاری‌های مربوط به آن، بی‌توجه عبور کرد. برای شناخت بهتر و بیشتر لوازم و ضرورت‌های «جهاد تبیین» آن‌هم در فضای هدف بسیار خاص و ویژه جوانان و نوجوانان، به سراغ حجت‌الاسلام‌والمسلمین محمد جواد ن ظافت، عضو شورای عالی حوزه علمیه مشهد مقدس و ق‌تیم‌وازی خواستیم در باره ضرورت‌ها، لوازم و نکته‌های مهمی که باید در این زمینه مورد توجه قرار گیرد، مطالبی را در اختیار ما و شما خوانندگان عزیز روز نامه خراسان قرار دهد. آن‌چه در پی می‌آید، مشروح این گفت‌وگوست؛ گفت‌وگویی که در آن به نکات ویژه و قابل توجهی اشاره شده است.

پرداختن به جهاد تبیین، یکی از دغدغه‌های اصلی رهبر انقلاب و البته، دلسوزان نظام جمهوری اسلامی است. ایشان در دیدار اخیر با دانش‌آموزان، بر ضرورت پرداختن به این امر مهم، به خصوص در راستای تنویر افکار جوانان و جلوگیری از نفوذ دشمن در این زمینه، تأکید کردند. پرسش اول و البته اصلی ما این است که اصولاً جهاد تبیین چه لوازمی دارد و این لوازم در باره جهاد تبیینی که قرار باشد جامعه جوان و نوجوان ما را در بر بگیرد، چه شکل و صورتی پیدا می‌کند؟

جهاد تبیین، الزامات و مقدماتی دارد که توجه نکردن به آن‌ها، اسباب به نتیجه نرسیدن آن است. یکی از این اسباب و مقدمات، وجود داشتن گوش شنواست، برای آن‌چه که می‌گویید و چشم‌بیناست، برای آن‌چه که می‌نویسید؛ باید شنوند و خواننده‌ای وجود داشته باشد تا بشود تبیین کرد. تازه این شنیدن و دیدن هم، نیازمند مقدماتی است و مهم ترین این مقدمات، نداشتن ذهنیت منفی است؛ این که فرد بخواهد با میل خودش حرف شما را بشنود و در باره آن فکر کند و گرنه غیر از این باشد، حتی فردی در تراز حضرت ختمی مرتبت(ص) هم نمی‌تواند مأموریت مهم خودش را که دعوت مردم به سوی خداست، به سر انجام برساند؛ «لَا تَسْمِعُ الْمُؤْمِنُ وَلَا تَسْمِعُ الصَّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ» (نمل – ۸۰)؛ ای پیامبر! نمی‌توانی حرف خود را در گوش آدم‌هایی فرو کنی که پشت‌شان را به تو می‌کنند. در قرآن کریم داریم که حضرت نوح(ع) به پرور دگار فرمود: «وَإِنِّي كَلِمَا دَعَوْتُهُمْ لَتَنفَرُ لَهُمْ جُلُودًا صَابِغُهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا وَاسْتَكْبَرُوا» (نوح – ۷)؛ هر وقت من این‌ها را دعوت می‌کنم تا آموزش خود را شامل حال‌شان کنی، انگشت در گوش می‌کنند و ردای بر سر می‌کنند. بنابراین، باید در جامعه فضایی وجود داشته باشد که زمینه شنیده شدن حرف در آن فراهم شود. وقتی جامعه ما در وضعیت قرار می‌گیرد که نوجوان ما، درگیر ذهنی پراز ابهام، شبهه، بدگمانی و بی‌اعتمادی می‌شود، اصلاً کتاب‌ما را نمی‌خواند و نمی‌آید پای صحبت ما بنشیند، ما نمی‌توانیم اقدام مؤثر تبیینی داشته باشیم.

ما نظرها کام‌هایی در راستای تحقق این موضوع بر داشته‌شده است.

ببینید، امروزه در جامعه ما جهاد تبیین صورت می‌گیرد، ولی برای افرادی که به نظام خوش بین هستند و ابهام زیادی ندارند؛ البته چنین تبیینی لازم و بلکه ضروری است؛ اما در قشری که رهبر انقلاب در بیانات اخیر‌شان به آن‌ها اشاره می‌کند، برخی افراد هستند که در شرایط

جواد نوائیان رودسری – باز هم بیان دغدغه رهبر انقلاب در باره ضرورت توجه به جهاد تبیین و این بار، تأکید بر لزوم پرداختن به این مقوله مهم در میان جوانان و نوجوانان. چهارشنبه هفته قبل بود که ایشان، در دیدار با دانش‌آموزان، ضمن بیاناتی تفصیلی، به این دغدغه همیشگی نیز، اشاره کردند و گفتند: «این حقیقت را هم‌چنان که ما می‌فهمیم، دشمن هم می‌فهمد؛ دشمن هم می‌فهمد که چشم و گوش جوان امروز باز است، حواسش جمع است، هوشمند است. قابل تحلیل است؛ چه کار می‌کند؟ دشمن که بیکار نمی‌ماند؛ دشمن برای این که این حالت جوان ما را خنثی کند، شروع می‌کند محتوای ذهنی برای جوان درست کردن؛ این حجم عظیم دروغ‌ها در شبکه‌های مجازی به خاطر این است. این همه دروغ، این همه خلاف واقع، این همه حرف‌های انحرافی، این همه تهمت، برای این است که دشمن برای این ذهن فعال محتوا درست کند. این که من مدام می‌گویم «جهاد تبیین، جهاد تبیین» برای این است. محتوای شما درست کنید؛ به مسئولان دارم می‌گویم، مسئولان رسانه‌ها، مسئولان امور ارتباطات. قبل از این که دشمن، محتوای غلط و انحرافی و دروغ درست کند، شما محتوای دارای حقیقت و صحیح را درست کنید، انتقال بدهید به ذهن جوان‌ها؛ دشمن مشغول این کار است... مسئولان باید احساس مسئولیت کنند، بدانند که چرا دشمن روی فلان کلمه، روی فلان اسم حساس است و می‌داند آن را و چرا این همه حجم دروغ را در فضای مجازی منتشر می‌کند و علاج کنند، مقابله کنند؛ این [وظیفه] مسئولان. خود شما جوان‌ها هم وظیفه دارید، خود شما باید احساس مسئولیت کنید. بیایستی احساس مسئولیت کنید برای این که نتوانید تشخیص بدهید حقیقت را از دروغ. توجه به جهاد تبیین، در واقع بسترسازی برای حرکت به سوی جامعه‌ای آرمانی است؛ جامعه‌ای که می‌تواند مرزهای محدودیت را بشکند، از دام‌های دشمنان عبور کند و به نقطه‌نهایی و هدف‌غایی خود که همان تعالی دنیوی و اخروی است، برسد. بدیهی است که برای چنین امر مهم و قابل توجهی، به لوازم مخصوصی نیازمندیم. عبور از این جاده طولانی و دشوار و در عین حال، راهبردی و تعیین‌کننده، تنها زمانی میسر است که شناخت صحیح و طرحی مبتنی بر معرفت وجود داشته باشد. ورودی گذار به چنین عرصه‌ای، اگر نتیجه عکس نداشته باشد، بی‌گمان سبب ساز هدر رفت هنگفت سرمایه‌های مادی و معنوی است. موضوعی که نمی‌توان و نباید به آن بی‌تفاوت بود و از کنار سهل‌انگاری‌های مربوط به آن، بی‌توجه عبور کرد. برای شناخت بهتر و بیشتر لوازم و ضرورت‌های «جهاد تبیین» آن‌هم در فضای هدف بسیار خاص و ویژه جوانان و نوجوانان، به سراغ حجت‌الاسلام‌والمسلمین محمد جواد ن ظافت، عضو شورای عالی حوزه علمیه مشهد مقدس و ق‌تیم‌وازی خواستیم در باره ضرورت‌ها، لوازم و نکته‌های مهمی که باید در این زمینه مورد توجه قرار گیرد، مطالبی را در اختیار ما و شما خوانندگان عزیز روز نامه خراسان قرار دهد. آن‌چه در پی می‌آید، مشروح این گفت‌وگوست؛ گفت‌وگویی که در آن به نکات ویژه و قابل توجهی اشاره شده است.

پرداختن به جهاد تبیین، یکی از دغدغه‌های اصلی رهبر انقلاب و البته، دلسوزان نظام جمهوری اسلامی است. ایشان در دیدار اخیر با دانش‌آموزان، بر ضرورت پرداختن به این امر مهم، به خصوص در راستای تنویر افکار جوانان و جلوگیری از نفوذ دشمن در این زمینه، تأکید کردند. پرسش اول و البته اصلی ما این است که اصولاً جهاد تبیین چه لوازمی دارد و این لوازم در باره جهاد تبیینی که قرار باشد جامعه جوان و نوجوان ما را در بر بگیرد، چه شکل و صورتی پیدا می‌کند؟

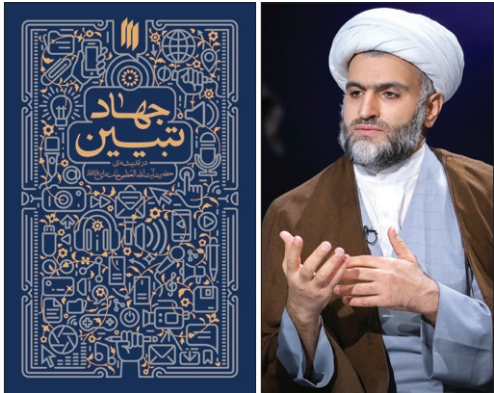
جهاد تبیین، الزامات و مقدماتی دارد که توجه نکردن به آن‌ها، اسباب به نتیجه نرسیدن آن است. یکی از این اسباب و مقدمات، وجود داشتن گوش شنواست، برای آن‌چه که می‌گویید و چشم‌بیناست، برای آن‌چه که می‌نویسید؛ باید شنوند و خواننده‌ای وجود داشته باشد تا بشود تبیین کرد. تازه این شنیدن و دیدن هم، نیازمند مقدماتی است و مهم ترین این مقدمات، نداشتن ذهنیت منفی است؛ این که فرد بخواهد با میل خودش حرف شما را بشنود و در باره آن فکر کند و گرنه غیر از این باشد، حتی فردی در تراز حضرت ختمی مرتبت(ص) هم نمی‌تواند مأموریت مهم خودش را که دعوت مردم به سوی خداست، به سر انجام برساند؛ «لَا تَسْمِعُ الْمُؤْمِنُ وَلَا تَسْمِعُ الصَّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ» (نمل – ۸۰)؛ ای پیامبر! نمی‌توانی حرف خود را در گوش آدم‌هایی فرو کنی که پشت‌شان را به تو می‌کنند. در قرآن کریم داریم که حضرت نوح(ع) به پرور دگار فرمود: «وَإِنِّي كَلِمَا دَعَوْتُهُمْ لَتَنفَرُ لَهُمْ جُلُودًا صَابِغُهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا وَاسْتَكْبَرُوا» (نوح – ۷)؛ هر وقت من این‌ها را دعوت می‌کنم تا آموزش خود را شامل حال‌شان کنی، انگشت در گوش می‌کنند و ردای بر سر می‌کنند. بنابراین، باید در جامعه فضایی وجود داشته باشد که زمینه شنیده شدن حرف در آن فراهم شود. وقتی جامعه ما در وضعیت قرار می‌گیرد که نوجوان ما، درگیر ذهنی پراز ابهام، شبهه، بدگمانی و بی‌اعتمادی می‌شود، اصلاً کتاب‌ما را نمی‌خواند و نمی‌آید پای صحبت ما بنشیند، ما نمی‌توانیم اقدام مؤثر تبیینی داشته باشیم.

ما نظرها کام‌هایی در راستای تحقق این موضوع بر داشته‌شده است.

ببینید، امروزه در جامعه ما جهاد تبیین صورت می‌گیرد، ولی برای افرادی که به نظام خوش بین هستند و ابهام زیادی ندارند؛ البته چنین تبیینی لازم و بلکه ضروری است؛ اما در قشری که رهبر انقلاب در بیانات اخیر‌شان به آن‌ها اشاره می‌کند، برخی افراد هستند که در شرایط

بابت‌های جدلی جوان را خاموش نکنید

حجت‌الاسلام صلح‌میرزایی، مؤلف کتاب «جهاد تبیین» در گفت‌وگو با خراسان از لوازم و ضرورت‌های این اقدام مهم در میان جوانان و نوجوانان گفت

رودسری – اوایل امسال بود که کتاب «جهاد تبیین در اندیشه حضرت آیت‌... العظمی خامنه‌ای» روانه بازار نشر شد؛ کتابی که در صدد بود این دغدغه مهم رهبر انقلاب را در قالب کلیدواژه‌ای راهبردی در بیانات معظم‌له، بررسی و تحلیل کند. انجام این مهم و تدوین و تألیف این کتاب، توسط حجت‌الاسلام والمسلمین سعید صلح‌میرزایی و جمعی از دوستان او در انتشارات انقلاب اسلامی صورت گرفت. در پی بیانات اخیر رهبر انقلاب و توجه دادن ایشان به موضوع «جهاد تبیین» برای تنویر افکار جوانان و نوجوانان، به سراغ حجت‌الاسلام صلح‌میرزایی ر‌فتم و از وی خواستیم تا توجه به تحقیق و بررسی‌هایی که برای تدوین کتاب داشته است، به سوالاتم در این زمینه پاسخ دهد. آن‌چه در ادامه می‌خوانید، پرسش‌های من و پاسخ‌هایی است که مؤلف کتاب «جهاد تبیین» به آن‌ها داده است.

شما در زمان تألیف و گردآوری کتاب «جهاد تبیین»، این فرصت را داشتید که به این موضوع مهم، از زوایای مختلف و با رویکردهای متفاوت نگاه کنید. بفرمایید که اصولاً برای اجرای مأموریت «جهاد تبیین» در میان جوانان و نوجوانان، باید چه لوازم و ضرورت‌هایی را مدنظر قرار داد؟

مقوله جهاد تبیین و ارتباط آن با جوانان و نوجوانان را می‌توان از دو جهت بررسی کرد؛ نخست، وظایف خواص و اهالی کار فرهنگی در باره جوانان و نوجوانان و دوم، مأموریت‌ها و نقش اساسی جوانان و نوجوانان در جهاد تبیین. در باره بخش نخست، باید به چند نکته و الزام ویژه و مهم توجه داشته باشیم؛ اول این که بدانیم محبت، اکسیری است که مرز موفقیت انبیای الهی و ائمه اطهار (علیهم‌السلام) و علمای ربانی بوده است. امروزه زیست مجازی نوجوانان و جوانان بیش از حرف اول را می‌زند و در مرحله بعد، استدلال قرار دارد. دوم این که یادمان نرود هدف از جهاد تبیین، اقناع‌دل و ذهن است و نه اسکات (ساکت کردن) طرف مقابل. نباید با بحث‌های جدلی، جوان را خاموش کرد؛ بلکه باید او را در یک سلوک فکری قرار داد تا خود به قناعت فکری برسد. سوم این که شاید بتوان گفت، امروزه زیست مجازی نوجوانان و جوانان بیش از زیست آن‌ها در فضای حقیقی شده است، بنابراین غفلت از جهاد تبیین مجازی، پذیرفته نیست. چهارم این که برای ارتباط با مخاطب جوان و نوجوان، علاوه بر اطلاعات، مهارت‌هایی همچون مهارت اقناع اندیشه و تأثیرگذاری کلام لازم است و صرف بمباران اطلاعاتی مخاطب، ثمره اقناعی ندارد. پنجم این که، اولویت در جهاد تبیین، باید مخاطب مهم و انقلابی باشد و پس از تجهیز این مخاطب، خود او با مراجعه به شبکه معاشرانش (اعم از خانواده، دوست، هم‌کلاسی، همکار...) پیام را به مخاطب خاستگتری برساند. البته این سخن، مربوط به اقدامات شبکه‌ای و تشکیلاتی است و گرنه همه ما وظیفه داریم که ذهن افراد موجود در شبکه معاشران خودمان را از غبار تحریف و روایت‌های دروغ پاک کنیم. ششمین و آخرین نکته این که توجه داشته باشیم صبر و استقامت از لوازم مهم جهاد تبیین است. نباید توقع داشت که با یک یا دو پیام و گفت‌وگو، مخاطب با ما هم‌نظر شود. همان‌طور که دشمنان ما از هر راه و وسیله‌ای برای همراه کردن مخاطبانشان استفاده می‌کنند، ما نیز موظف هستیم بیش از دشمن، استقامت داشته باشیم که خداوند متعال فرموده است: «فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ» (توبه – ۷).

در ابتدای صحبت به موضوع نقش و مأموریت جوانان و نوجوانان در مقوله جهاد تبیین اشاره کردید. لطفاً در این زمینه نیز، توضیحاتی ارائه کنید.

ببینید، جمعیت جوان، مؤمن و انقلابی کشور ما، همیشه در همه صحنه‌های نهضت، دفاع مقدس و دفاع از حرم، جهاد علمی و جهاد سازندگی و کار خودجوش فرهنگی، جلودار و پیروشان بوده است. با صدور فرمان جهاد تبیین، این طیف پرازنی و مخلص به میدان آمدند و در حد توان خود به انجام این مهم پرداختند و به اعتقاد بنده، از این به بعد هم، چنین خواهد بود. علاوه بر الزامات بیان شده در ابتدای صحبت، آن‌چه در باره نوجوانان و جوانان لازم است مدنظر قرار گیرد، بحث آموزش و توانمندسازی آن‌هاست؛ سر فصل‌هایی مانند «معارف انقلاب اسلامی و معارف بنیادین اسلامی»، «تاریخ معاصر»، «غرب شناسی و بررسی نقاط قوت و ضعف غرب»، «دستاوردهای انقلاب اسلامی و ظرفیت‌های آن برای ساختن آینده‌ای روشن»، «بصیرت رسانه‌ای» و مهارت‌هایی مانند توانایی گفت‌وگو مؤثر، مهارت اقناع اندیشه و مانند آن نیز، باید در بحث آموزش و توانمندسازی جوانان و نوجوانان مورد توجه قرار گیرد تا آن‌ها بتوانند نقش بیشتری در عرصه جهاد تبیین داشته باشند. نکته دیگر، هم‌فرازی و انجام کار شبکه‌ای است که باید آن را از الزامات جهاد تبیین بدانیم. ضرورت دارد بسترهای مناسب برای شبکه‌شدن نوجوانان و جوانان در این امر، توسط مسئولان مراکز فرهنگی و مساجد، در سطوح شهرستانی، استانی و ملی، حاصل شود تا آن‌ها بتوانند از این ارتباط، در راستای تقویت نقش خودشان در جهاد تبیین بهره‌برند.